12

I

1878. III. 151.

10 flor.

prawo

Zbiór processow ~~29~~ 38
z 18. wieku

1. Tyszkiewicz — Siesicki.
2. Dowgiałło — Piaskowicki,
3. Chmara — Wołodkowicz.
4. — —
5 ~~Kostkolowicki~~ Szaniawski — Hornicki.
6. Sapieński — Piaskowski.
7. Hornicki —. Piaskowski,
8 — — Korzeniewski.
9 Szaniawski — Hornicki.
10 Potocki — Sorok.
11. — —
12 Worennyński — Musinicki
13 Staniewicz — Kamedulski.
14 Chmara — Przeradowski.
15 Gostawski — Rymsza.
16 Chmara — Przeradowski.
17 Radziwiłł — Hilzen.
18 Hylzen — Radziwiłł.
19 Baryliański — Drzedziała.
20 — —
21 Jankowski — Baryliański. 14633 III
22 — —
23 Bychowiec — Chodkiewicz
24 Matuszewicz — Bychowiec
25 Strzecki — Korsak.
26 Korsaki.
27 —
28 —
29 —
30 — Sugintowa — Dowsin
31. Zaborowski — Grupmata. Lubański
32 — —
33. Tomaszewicz — Poryna. Odachowski
34 Łęczyński — Sulatycki.
35 Bejklewscy — Porewko.
36 Orzeszkowa. Wysłouch
37 —
38 —

Bibliothek
Jagellonis
Univer

w. Krzywkowski mial

PRODUKT

JWW. Piotra y Krystyny z Potockich Potockich Starostow Szczyrzeckich Małżonkow.

Z JPP. Ignacym Rotmistrzem Lidz: y Michałem Strażnikiem Wołkowyſkim Sorokami, Urzędem Ziem: Pow: Wołkowſkiego, a principaliter: Grzymayłą Prezeſem, Kołłątaiem y Suchodolſkim Sędziami Ziem: Wołkow: JO. Xiążęciem Alexandrem Sapiehą Kanclerzem W. X. Litt:

1mo. *O Rehabicyą Dóbr Roſi z pod Dekretow Ewokacyinych y bezprawnych, za tradycyą wziętych przez JPP. Sorokow nieſtopniową, y o wyznaczenie z Trybunału według Dekretu 1722. Sądu o wſzyſtko.*

2do. *O Podnieſienie wſzyſtkich uciążliwych wyrokow, kondemnaty y tradycyi, o poprawę Dekretu w nakazaniu dania przez JPP. Sorokow dobrze oſiadley pa-ręki wedle obowiązkow prawa.*

3tio. *O Zabeśpieczenie Dóbr Roſi od wſzelkich pretenſiow, prozekuciow y gwałtow.*

4to. *O Pokaranie tak Urzędu pro abuſive geſto Officio, iakoteż, ſtrony za zły przewod prawa, & ſimiliter nadgrodzenia przez WW. Urzędnikow na rażonych prawa wydatkow.*

Jakim bezprawiem wytuczona prawołomną JPP. Sorokow Dóbr Roſi Konwikcya, y iak iadowite Urzędu Ziem: Wółkow: decyzye pochlebiały natężonym krzywdy y grzechu poſtępkom? gdy dość ieſt z ſamego proceſſu przekonan: chcą nadto JWW. Potoccy dowieść przez krótki przekład ſamey ſprawy gatunku.

Grzech przeciwko Proceſſowi y porządkowi wyhodował ewokacyiną przeciw Dekretowi Trybu: 1772. Ru. nieſtopniową a do oſob JWW. Potockich zle zaſtoſowaną konwikcyą (o którą rzecz y poſtempek, nietylko przez powod krzywdnych wyrokow y uciążeń, ale też za ſamym Dekretem Urzędu Ziem Wołkow: na remiſſę przed Trybunał wydanym *który ſię ſkłada.*

Ten to Urząd dość ſię na oſobach y Dobrach JWW. Potockich przez lat kilkanaście napaſtwiwſzy przez co ſzkody na 200,000. y przez zle odiętą poſſeſſyą, y przez powody dezolacyi Dóbr uwięzionych w ręku oſiadłości doſtateczney niemaiących oſob onym przyniożłſzy paręki do beſpieczeńſtwa na Sorokach nadto niedawſzy ſprawie nieprzyzwoite na przeciąg pomnożywſzy termina a w wiążawſzy ſiebie ſamego do ſprawy żałob y aktoratow wyſłał na koniec z pod więzow ſwych przed Trybunał ſprawę y ogłoſił ſiebie do iey ſądzenia niezdolnym.

Już własne wyznanie ſprawie y Dekretom czyni wyrok, tym bardziey że Dekret Tryb: na tę ſprawę zaſzły wolność ſądzenia Sądowi Ziem: Wołkow: y wolność pomnażania Konwikcyi dla Ante-

 ceſſo-

cessora Sorokow dawno wprzòd zatamował, a ten na przeciw stopniom rozprawy Ziem: Wołkow: y na przeciw Sorokom porządkować ma sprawę przywracać, y odięte prawo-łomnie JWW. Potockim własności.

Ewokacyine y o nieprawość przed Sądem Głownym przekonane Dekreta znoszą Art: 44. Rozd: 4. Konst: 1726. Ru. Art: 40. Rozd: 4. złością y krzywdą wykarmionych wskazow, y niecierpi słuszność, y brać pozwala prawo do zatamowania przez ten pretext stopnia wywiązania Dòbr, czyli rehabicyi.

Ten bowiem porządek nayprzòd ma być zachowanym, y na czele; iżby sprawy w przyzwoitych odprawiały się Sądach, iżby nikt przed czasem z maiątku wyzuwanym niebył, a cudzy darmo go niekorzystał, iżby nakoniec przyzwoite sprawie beśpieczeństwo y termina gwarrantowały każdemu beśpieczeństwo przyszłego wyroku y przyzwoitego wymiaru w pryncypalney sprawie.

Inaczey szafunek sprawiedliwości, niebyłby tylko sprężyną obrótu, pretextu, y uprzedzenia, a pod tym gwałtem ięczałyby przywalone własności y bespieczeństwo szczegulne.

Tak zaś y w takim kroiu doznali ostatniego niesprawiedliwości y złego przewodu uciążenia JWW. Potoccy.

Gdzie słychany taki procedowania porządek? iżby kto odstąpiwszy właściwego (gdzie sprawa wprzòd rozpoczęta) sądu, nieidąc do onego po rezolucyą determinował sobie y upatrzył prywatnie przyiaźny iaki sąd inny, w niewiadomości y niewłaściwym, tak mieyscu obarczał wskazem obywatela iakiego y wydzierał dla się przed skąwinkowaniem iego maiątek? Pastwił się zwycięczeniem nad własnością cudzą y poddanymi czyiemi? Gdyby kto niewidząc dłużnikiem y potomkiem w Dobrach kogo bez szukania istca y sukcessora poszukiwał na nim długu, y regulował cudze ciężary.

Gdyby Obywatel mogł tak dalece wykraczać, tak prawołomnie z granic przechodzić, iżby nieuważaiąc praw urządzonych szczeblow za pierwszym niestannym y ewokacyinym wskazem odbierał komu iego maiątek y sposobem przemocowego nieprzyiaciela wydzierał komu przed czasem y sądem nie przysądzoną y nie skąwinkowaną iego właściznę?

Gdy kto oraz rosczcząc do kogo pretensye y znaczne cudze obeymuiący Dobra przeciw Art: 45. Roz: 4: bez osiadłości dostateczney bez rękoymi y zabeśpieczenia przeciwnika swego, mogł się rozprawiać y iego zysk sobie zabierać.

Gdyby kto tak uciążliwie cudzą odebrawszy własność, w kroiu tradycyi Dekret partykularny otrzymał, tak ochłonowszy znalazł sztukę sprawy obligowey prawami do exekucyi przybliżoną, do kilkunastu lat przeciągnienia w sprawie tak obligową nazwaney po obięciu Dòbr, wszystkie termina nawet y munimenta przeciw Kon: 1764. 1776. zyskać.

Komplet Sądowy z publiczną krzywdą obywatelew rozrywać Sąd cały aż do zgorszenia z sprawą uwłasnić, y z nią pokoiarzyć. Smutne igrzysko z prawa y sprawiedliwości czynić, a w gruncie sprawy, nic, tylko grzech sam y iad na sprawiedliwość kryiący!

Gdy w słuchu o tym, umysł się oboiętny zasmuca, wszystko to domieżyli w Ziem: Pttu Wołkow: Sorokowie, wszystkiego tego doznali Potoccy, y wszystko to pod sąd y poprawę przed Tryb: z mocy sameyże Kommissyi przychodzi:

To

To okazuią Dekreta, to oświadczaią zanieſione względem tego manifeſta,to w wnętrznościach ſwych obięły podane przeciw Sądowi obmowy.

Piekielna ręka zformowała adoptowany y do zkonbinowania ſwego nie podobny w głowach Anteceſſorſkich dla Mikołaia Winklera poprzednika Sorokow w 1607. Ru Febr: 2. dnia na 18000. kop Litt: z inekwitacyą do Dóbr Roſi nie Urzędowy obligu dokument *Jakby od Mikołaia Hlebowicza Kaſztelana Trockiego.*

Za tym Dokumentem w lat ſto kilkanaście y po iednym upłynionym wieku, od 1714. zaſtoſowana w dziedzictwie Sapiehow pierwſzego wſkazu kontumacyalna prozekucya, kiedy Sapiehowie z kraiem woiuiący wyruſzeni zoſtali za granice, a Dobra ich na łup & in rapinam wſzyſtkich by nayniecnotliwſzych pretenſorow wydane y wſtawione zoſtały.

Potoccy żadnym ſpadkiem krwie nieoſiągneli po Sapiehach dziedzictwa y ſukceſſorſtwa Dóbr Roſi, lecz one z głowy Branickiego, prawem exdotacyinym w pierwſzym pochodzie wyſzło tocząc ſię przez różne głowy y nawet zwrótem Sapiehow doſzły, nakoniec dziś domu JWW. Potockich.

Wſzelkie Dekreta na Sapiehow in contumatiam wypadłe, y podſtępne wſkazy ſkaſowała Konſt: Amneſtyi udzielna dla Domu Sapiehow a wſzyſtkie znaczne pretenſie y konwikcye do Pawła Sapiehy Woiewody Wileń: który był dziedzicem Roſi y na którego otrzymany pierwſzy kontum: 1714 na Dobra Roś Dekret za ſtoſowane przeſądzone zoſtały w Tryb: w 1722. Dekretem oczewiſtym, *który ſię za fundament ſklada.*

Tym Dekretem wſzyſtkie na Sapiehow kontumacyine Dekreta, iterum pokaſſowane, Dobra Roś od wſzelkiego tytułu pretenſiow, wſkazow na Sapiehę otrzymanych oſwobodzone wyłączone y przyſądzone Branickim, a wſzelkie Dobra dalſze to ieſt Rożanna Szkudy y Kretynga w obcym tytule Dòbr dziedzictwa idq; po Hlebowiczach y Sapiehach w zamiar pretenſyow pod Sąd Taxatorſki podane, ſprawa przy Aktoracie z ſamym nawet Winklerem zewſzyſtkich generalnie Sądow y iuryzdykcyow wyięta.

Tak gdy Dekret raz uſtanowił, y gdy Dekretow poruſzać ſiła prywatnego Obywatela niezdoła, nieprawy Obligu ſprawca Winkler mimo wyznaczenie Sądu Taxatorſkiego iednego dla wſzyſtkich nie iuż czekał tego Sądu, ale zgorſzliwie poſzedł przed Tryb: y w nieſtaniu Sapiehow, y w zabezpieczeniu Dekretem Sapiehow kondemnował iakby wrazie y ſczeblu powtórnym.

Dekret ze wſzyſtkiemi w 1722. którzy w Aktoracie byli y z nieſtannemi nawet wyznaczył y determinował przez Remiſſę Sąd ieden a pokaſſował kondemnaty, iednych ubeſpieczył Dobra Roś y zatamował wſzyſtkie Sądy, inne w obcym tytule Pretenſyi y ſukceſorſtwa, *tak z Hlebowiczow iako y Sapiehow Domu.*

Kto tu widzieć niemoże niecnoty wtakowey konwikcyi, y takim poſtępkiem na kontrawencyi Dekretowi, zabudowana konwikcya? ten który na pierwſzym wſtępie być karanym za przyiściem przed Sąd y podeptanie prawa powinien kondemnacie drugiego Obywatela, y ieden ſię opiera karności Sądom powinney.

Każdy kto przyſzedł, albo weżwany przed ſąd (tak proces prawny, tak forma uczy) ſkłada inſtancyą, *albo czyniącą lub odwodzącą* y czyliż to exkuzuie Obywatela iż on naprzykład (w ſądzie niemówił aleź bycie iego w ciąga do poſłuſzeńſtwa ſądowi, więc kto niemówi zgadza ſię na przyſzłe ſądu wyroki) *odpowiedź gdyby ten zarzut był ad Sorokow.*

Ależ na Sprawę Dekret y na osoby w sprawie będące Dekret, dowodzić pretensie w Trblle: lub nie wolno było (bo też innym dodowodzenie y rozpoznanie do sądu taxy odłożone y zachowane) toby inaczey Remissyine Dekreta w takim składzie nigdy swego waloru niemiały, toćby naylepiey do sądu, milczeć y niemówić było by nieulegać wypadającym Dekretem od sądu, y ten zgorszliwy wypadek za approbatą by następował.

Taki więc Dekret Winklera zniesiony iest prawami o kontrawencyach stanowionemi, Dekretem iest ewokacyinym, iaki przez prawa do nikczemności y wyrządzenia kary podany.

Tak iednak Winkler kondemnowawszy iakby powtornie, y pierwszy Dekret swoy (iako wyż) z niesiony maiąc zastosował konwikcyą swoią do Rosi zgorszliwie.

Znaiąc iednak tenże konwikcyą tę założoną na grzechu sprzeciwieństwa zapadł iuż daley, a niepopierał y niekonkludował oney.

Dobra Roś rużnemi obróty spokoynie z głowy Branickich oswobodzenie z długow y konwikcyow sposobem exdotacyinym wypłynęły aż do Potockich, a proceder ów Winklera do sądu taxy należny przez lat kilkadziesiąt nie popierany został odłogiem.

Potoccy żadnym tytułem po Hlebowiczach sukcessorami nie są ni po Sapiehach, a kondemnaty Winklera ile tylko Sapiehow postać y Jmie na sobie noszą, należą prosto do Sapiehow y sukcessorow y taxatorskiego sądu, iedna z niesiona Dekretem (iako wyż) druga na kontrawencyi zabudowana ewokacyina y niepopierana y nie exekwowana.

Otoż te są Dekreta które po pierwszym po nim przez Sorokow prawołomnie nie wsądzie taxy, lecz w Ziem: Wołkow: bez Sapiehow na Potockich otrzymanym odiely Potockim 10000. intraty przynoszące Dobra, y uwięziły ie bez winy obrótem y pobłażeniem sądu Wołkow: w utraty, pełney JPP. Sorokow osiadłości nawet dostateczney niemaiących possessyi

Przebog! gdzie ten porządek przychodzenia przed sąd za iaką pretensyą niepatrzyć winowaycy lub sukcessora onego, lecz udać się napastnie do cudzego kogo, y do Dóbr cudzych a ieszcze oswobodzonych Dekreta cudze do ustronnego stosować, wywiązać się z własnego sądu y skarbow swych wynieść?

Wszak Art. 73. Roz: 4. by nawet konwikcyą do Dobr stosować każe nowego Possesora pozywać z istcem y z pozwanym w przody y ten iest popierania porządek Kon: 1726. Kondemnat ustronnych et a latere zaciągać y onymi zarzucać niedozwoliła.

Jscieć albo Sukcessor stawszy do prawa może mieć przyzwoite obrony y wręku iego złożone są Dokumenta tak iako tu Sapiehowie wydobyli, wczasie zaszły oczewiście na tę sprawę Dekret.

Popierać kądemnatę, ad ultimum stosować, y szczeble czynić konwikcyi należy z samemi kondemnowanemi Osobami temiż, na których konwikcia służy, ile gdy sami Sorokowie idque JO: Xże: Kanclerz W: Litewski w sądzie Wołkow: stanowszy sukcessorstwo z Hlebowiczow y Pawła Sapiehi, na którego Dekreta, za stosowane do siebie przyioł; ad taxam et exdivisionem Załobą swą pozwał, y w ewikcyi Potockich stanoł.

Lecz Ziemstwo Wołkowyskie rzeczoney Remissy niedało, y ona per satisfactionem wypadać ma z Tryb: do czego oraz y sąd Ziem: Wołkow: sprawę wysłał.

Nigdy ow płod grzechu czyli mniemany JJPP: Sorokow Oblig nieśmiał wychodzić na swiatło y wceli nawet ukrywały w ciem-

ciemności czarność ſtanu jego, bo ſię ſprawa wſzytko na kondemnatach y dylacyach kończyła.

Dopioro gdy te monſtrum fatalne pierwſzy raz z ukrycia w Ziemſt: Ptu: Wołk: złożone, gdyby ſąd poznał z pierwſzego nań ſpoyrzenia jak ieſt fałſzywy jak do kombinacyi ſwey nie Podobny, z iſtotą czaſem y ſtanem rzeczy Dobr Oſob walczący, a ztąd nieprawość konwikcyi aż do ulitowania doznał, y złości Sądu Wołkow: w ich krokach doyrzał (iż ſię grunt ſamey ſprawy ratione fori nie tłumaczy) po krótce ſame zbieram eſsencialne przyczyny z Dokumentow: *czyie były? jak poſzły y iak ſtanely na głowie Potockich? y czym był Mikołay Hlebowicz.*

Dobra Roś były zawſze Jmienia Chodkiewiczow y oſtatniego Hieronima Chodkiewicza Kaſztelana Wileń:

To świadczy: 1586. 7bra 9. dattny a 1486. 7bra 12. d. w Grodzie Wołkow: przyznany od Jerzego Krywonoſa Iwanowi Karpiowi na ſianożęć z Dobrami Roſią graniczącą y od Poddanych Jerzego Chodkiewicza zamienioną potwierdzenia zamiany Dokument. *Który ſię ſklada.*

Y który w wewnętrzu wymienia Jerzego Chodkiewicza Dziedzicem Roſi, a ten kilkadzieſiąt laty pierwſzy przed obligiem Mikołaia Hlebowicza datowanym *1607. Febr 1. z inekwitacyą do Roſi.*

1599. 9bra 5. znowu przed obligiem w Grodzie Pttu Wołkow: część Dekretu ſtanowionego z JP. Kołątaiem z inſtancyi Hieronima Chodkiewicza o poddanego Roſkiego, do Wſi Porzecza należącego. *Produkuie ſię w ięzyku Ruſkim z kopią.*

1610. Junii 20. d po obligu obdukcya Jeneralſka w Grodzie Pttu Wołkow: zeznana o krzywdy poddanych Roſkich od ludzi Mikołaia Karpia Podkomorzego Wołkow: z inſtancyi Albrychta Rakowſkiego trzymaiącego Roś prawem zaſtawnym od Jerzego Chodkiewicza in fundo Roſi czyniona. *Składa ſię.*

1610. Junii 21. proceſs tegoż Rakowſkiego y w teyże ſamey krzywdzie na JP. Karpia circa obductionem z wyrazem zaſtawnego tegoż ſwego dzierżenia od JP. Hieronima Chodkiewicza Dóbr Roſi. *Producitur.*

1611. Junii 15. Kościoła Paraſialnego przez Hieronima Chodkiewicza w Dobrach Roſi fundacya *y dokument oney w kopii*, który ſię dotąd z obligacyami exekwuie.

Tak więc gdy Hieronim Chodkiewicz nie przeczonym był dziedzicem Dóbr Roſi w czaſie obligu y wyżey aż od nadania imieniowi ſwoiemu, y Jerzego Chodkiewicza w dokumencie pierwſzym zamiennym wſpominanego, ſpłodził dwóch ſynow Jana Podſtolego W. X. Litt: ſzlubnego z Kryſtyną Sapieżanką Podſtolanką Litt: y Krzyſztoſa Chorążego Litt: Chodkiewiczow.

1621. Januarii 19. Jan Chodkiewicz z wymienionych dwóch Braci maiąc Maiętność ſwą Roś od Oyca Heronima ſpadłą, y z Krzyſtoſem Bratem ſwym podzieloną, a Albrychtowi Rakowſkiemu Kaſztelanowi Wiſkiemu przez ſię zaſtawioną, Janowi Rakowſkiemu Synowi onego za 50000. złł: Pol: dobrane z Folwarkiem Zubrowſzczyzną wybył. Kościoł y Plebanią, czyli fundacyą ſwoią wymienił, prawa, przywileie oddał.

Y na to pokłada ſię *1621. Januarii 19. datowany, y tegoż dnia w Ziem: Wołkow: przyznany przedaży zapis.*

Exekwuiąc dziedzictwo ſwoie Rakowſki doznał przypadku pogorzenia domu ſwego y Dokumentow, y

B W Ru

W Ru. 1635. Julii 1. takowe pogorzenie na Urzędzie Grodz: Wołkow: przez procefs obniosł, w którym prawa wieczyste zapisy pierwsze na Dobra Roś, y Dokumenta Aktorstwa działy Chodkiewiczow pogorzałe wzmienił, *y takowy się składa.*

Rakowski więc po Chodkiewiczach X. Stanisław Proboszcz Pułtowski y Jmć X. Jan Rakowski Dziekan Łomżeński Jana Rakowskiego Sukcessorowie Dobra Roś całe pierwszemu Jerzemu Karolowi Hlebowiczowi Stolnikowi W. X Litt; wymieniaiąc nabycie Akrotstwa y pierwszą possessyą swą od Chodkiewiczow za summę 70000. zł: Pol: zbyli.

Y na to: *1643. Febr: 10. dnia datny, a tegoż Ru: y Mca u Xiąg Kancellaryi mnieyszey Litt: przyznany produkuie się zbycia zapis w Autentyku, za onemi intromissie*

Y to iest pierwszym punktem, w którym Hlebowicz syn Mikołaia Hlebowicza mianowanego Obligo-dawcy do Dziedzictwa Dóbr Rosi przyszedł.

Wszystkie Dokumenta poprzednicze wymieniaią poprzedzaiących Aktorow, y nawet Possessorow, to iest; Chodkiewiczow Rakowskich, y tych, których zatwierdził Hlebowicz, y który Dokumenta te do siebie przyiął.

W lat 36. po Obligu pierwszy krok Hlebowicza do dziedzictwa, y to nie przez samego, ale przez syna swego; y to się rządem Arytmetycznym wymienia Hlebowicza do 1743. Ru. epoka dziedzictwa niezna, a Mikołaia Hlebowicza nad to niezna ni miała nigdy

Cudze dziedzictwa y cudze possessye do opisow ustronnych nigdy nie należą tak zgorszliwego przykładu świat niema, gdyby kto cudzy dzierżał, a kto inny na te opisy y ciężary wnosić mógł godziwie.

Co do wiary y dobycia serca iest bliższym? czyli Dokumenta przyznane, dawności dziedzictwa, y te przychodzące do Sądu od przeszłych wiekow głosy, czyli blankietowy y niedobrze z czasem y osobami skombinowany Oblig.

Takichby sprawcow pełna się powszechność zmnożyła, gdyby Dokument na cudze Dobra pokazać,a onby nod rzecz y bespieczeństwo,y prawdę górował,

Dóbr więc Hlebowicz wdziedzictwie y zastawie niemiał, a Mikołay nad to ich nie miał nigdy y Syn ledwo iego w lat 36. po śmierci iego pierwszy raz w nie wstąpił, a iakżeż inekwitacyą na ich dziedzictwie wniesioną mieć można, z rzędu y przyczyn dziedzictwa?

Zastawa y arenda wprawie tym y granicach nie iest, a y ona być nigdy niemogła, gdyż się possessya Chodkiewiczow y Rakowskich po stopniach y punktach swoich wylicza.

Za 70000. zł: Dobra Roś w lat kilkadziesiąt później Hlebowiczowi przedane, kto zaś wie drogość pieniędzy w owych pierwszych wiekach? a fortun y gruntow tanność, Dobra Roś nad 200. włok nie maiące, 18000. kop znosić y obiąć nie mogły.

Statut w Art: 98. Roz: 4. włokę gruntu 20. kopami ocenia; ergo: na 18000. kop naymniey 900. włok trzeba, inekwitacya znowu w sposob zastawy, połowicę tylko waloru rzeczy zaymuie.

Więc iakich Dóbr na to trzeba? y iak niepodobieństwo same ruynuie wiarę y zawstydza fałszowany oblig? *A to; z racyow y okoliczności do falszu, y do przekonania onim zbiegaiących się.*

W samym tymże Ru 1607. Febr: 19. (kiedy formowany oblig) JP. Pułjan miał sprawę z JP. Mikołaiem, Hlebowiczem o długi przez Jana Hlebowicza Stolnika Litt: u wielu zaciągnione a onemu od tychże przelane.

Do-

Dobra wſzyſtkie jako w ſprawie do taxy weſzły w ſprawę y rozdział między dwoyga bracią Hlebowiczami a w nich Dóbr Roſi Hlebowiczom służących niema: *y to probuię oczewiſtym Taxatorſkim Dekretem, który ſię ſkłada.*

Co większa? Kaſztelanem Trockim Hlebowicz nigdy nie był, y oſoba ſama przeczy ſię ad capacitatem do wydania obligu; *a to wywodzę tymże oczewiſtym Dekretem, w którym on Podſtolim Litt: był wymieniony.*

Dekret zaś ów za remiſſą w Ru 1706. z Tryb: Nowogr: zaſzły, y przed obligiem y w czaſie obligu tytuł mu Podſtolego Litt: przyznaie, a którego te ſię umieſzczaią słowa: *między JP. Pulianem, a odpornym JP. Mikołaiem Hlebowiczem na Dubrownie Podſtolim W. X. Litt:* & infra: *we wſiach onych imieniach połowicy na niebojszczyka Pana Stolnika Jeho miłoſty. należaczoie podaiet &c.*

Więc iak ſię on mógł piſać Kaſztelanem Trockim w obligu?

Tenże (probuię nadto czaſy) był w Ru 1609. 8bra 3. jeſzcze Podſtolim poźniey w lat dwie.

Y na to: 1609. 8bra 3. kwitacya od JP. Wołłowicza Podkomorzego Grodzień: za plenipotencyą od JP. Koſſakowſkiego Stty Łomz: onemuż Hlebowiczowi z opłaty 1330. kop gr: Litt: na Korobanowie ulokowanych, wydana. *ſkłada ſię.*

A aż w Ru 1611. zoſtał pierwſzy-kroć Senatorem ieſzcze Mikołay Hlebowicz *Woiewodą Smoleń:*

Która doſtoyność y krzesło, z miadomości każdemu kraiowemu obywatelowi właſney, ieſt od Kaſztelanii Trockiey młodſza, y niżſza! A na to: pokładam 1611. 7bra 10. dattny, y tegoż dnia w Tryb: Głównym przyznany, od JPP. Pulianow onemuż Hlebowiczowi z opłaty 7000. kop gr: Litt: kwitacyiny zapis. *Y ten ſię produkuie.*

Tenże Hlebowicz przed otrzymaniem krzesła, y rokiem 1611. funkcyą Poſelſką odprawiał w kraiu; w Rycerſkim ſtanie będący, więc Kaſztelanem Trockim być niemogł, gdyż Urząd Poſelſki z prawa koiarzyć ſię z krzesłem nie może, & in competibilitas na to uznana.

A w Roku 1611. funkcyą delegacyiną do Turek, Woiewodą Smoleń: będący z wyznaczenia Konſt: odbywał.

Tak Konſt: 1611. in fol: 3. tak Herbarz Kraiowy uczy y zawiadamia.

Cóż to za ſzczeble? z wyżſzego ſtopnia ſpadać na niżſzy, niewypada to z porządku, y powſzechney w Kraiu drogi kreſcytywy y wzroſtu.

Przed czaſem go nazwać y utytułować Kaſztelanem Trockim, czego mu rozdawca doſtoieńſtw Król dać niechciał, y czego on aż do śmierci ſwey niemiał, ieſt to derogacya będącemu, pod ów czas Kaſztelanem Trockim, & inferie Kaſztelanow umieſzczonemu czego y zwłokom nawet y pamięci zasłużoney odbierać nieprzyzwoita.

Jeſt oraz Urzędy niebyłe y niemiane nie będącym Oſobom dyſtrybuować

Dwie Krzesła iednego Oſoby, nigdy być razem nie mogą y to zabroniono prawem, ani Dygnitarzem to ieſt: w ſtanie Rycerſkim będący, Senatorem rozem być może; iako nauczył Statut w Art. 34. Roz: 1. y Konſt: pod nim 1569. Roku Unii Litewſkiey z Koroną.

Jakże wierzyć być Kaſztelanem Trockim Hlebowicza y Obligu wydawcą, bez ciężkiego nawet obelżenia prawdy y prawa?

Gdy go Podſtolim Litt: Dygnitarzem y Poſłem, gdy go niżſzym wkilkanaście lat Senatorem, ninieyſzey potomności zowią Dokumenta y Konſt: B2 O Hlebo-

O Hlebowiczu z całego tego Jmienia, Kasztelanie Trockim (uczy Herbarz Polski) iż był ieden w Roku 1505. lecz ten ani Obligu wydawca, ani Dóbr Rosi nigdy dziedzic; a Winkler (dowod z tegoż Herbarza) iż po Obligu w lat kilkanaście pierwszy iesz-cze z zagranicy do Kraiu przyszedł.

Y toć to nieszczęśliwa omyłka podobno, y ten grzesznego y niedoskonałego bez kombinacyi czasu osob y Aktorstwa odrodny płod pióra, powodem były odięcia JWW. Potockich części ich Dóbr y intraty, za przemyślną konwikcyą przed czasem, pieniackiego y tak uciążnego w Sukcessorach prawa!

Iż był kiedyś Kasztelanem Trockim Hlebowicz, iż doszły w swym czasie Dobra Roś iednemu Hlebowiczowi, nie wiadomy nadal rzeczy obligu Pisarz, wziął za assumpt do czarnego dzieła swego, y do umaczania iadem napawanego pióra, a szukania ztąd nienależnego zysku.

Więceyże? ów niegodziwy na membranie u prawa nic nie ważący z pozwolonym w wiązaniem przeciw Art: 7. Rozd: 7. listek, ma ważyć nad Dokumenta Urzędowe, a tak iasno-przerzoczystą rzeczy istotę?

Ktoż się tu niedomaca prawdy? y kto między nią, a falszem nie wywiąże stanu?

Y iak dalekim często grunt rzeczy bywa od widoku pierwszego pozoru y optyki? iak tryumfuie optyka przed nastaniem pewney wiadomości światła?

Za takim to iednak gruntem dalekim od stanu y urażenia cnotliwym umysłom obiektu (iaki noszą Sorokowie) obięte Dobra y złożona kwitacya, ieślż nie uraża obrzydzenia grzechu, y niewzrusza w wielkiey duszy Obywalelskiey smutku?

Grunt sprawy oblig od Mikołaia Hlebowicza mianowanego Kasztelana Troc: mimo Urząd iego, y mimo niedziedziczenie Rosi, dziedzictwu Chodkiewiczow walczy, y grunt nawet Aktorstwa tak z Dokumentow tylu wypadaiącego ruynuie Potockim.

Oblig ten 18000. kop wnosi mimo wartość Dóbr Rosi, a żaden godziwy Obywatel niechciał być świadkiem iego postępku y głosu.

Zaden z Pieczętarzow nie wyraził go być na Rosi ani na summę, ani na całe w koniec dzieło iego złożenia. Pierwszy z nich do Blankietowego podpisu Dokumenta podpisał te słowa: *według Prawa Pieczętarz Ian Ościk Sędzia Ziem: Wileń..*

Drugi: *do tego zapisu Obligacyinego Andrzey Ostrouch Podcz: Osz: iako Pieczętarz.*

Trzeci: *Samuel Bielakowicz Sędzia Ziem: Nowogródz; tako Pieczętarz.*

Iż tenże Oblig membranem iest y Blankietem, świadczy zatyłek do onego przydany, ten wymieniwszy wprawdzie formę y termin, ineqwitacyi iednak do Rosi nie zawarł, lecz tylko mieysce oddania w niey summy; co iest wielką między opinią uwiązania różnicą. *Czytać.*

Inekwitacyi więc do Rosi niema, bo srzedzina według zapisu zapisywaną być winna, y według wyrazu Pieczętarzow; lub wszystko iedno z drugim zgodnie.

Pieczęci nieprzyłożone do onego, a to iednak było y zwyczaiem wieku y nakazem nawet Statutu w Art: 1. Roz: 7.

Jakaż za onym wiara? co z niego do Rosi za konwikcya? y co gwarantuie za nim?

Takowyż zapis w Ru. 1713. w lat 106. po upłynionym wieku pierwszy-

kroć

kroć w ſpoſob dopominku prawnego w Akta Grodz: Warſzaw: ingroſſowany, *extra Provinciam*, kiedy Hlebowiczowie wſzyſcy, kiedy dziedzice czaſowi Roſi wymarli, przeciw Konſtytucyi obnoſzeniu ad oblatam, y przeciw Statutowi ſamemu, wyznaczaiącym do Urzędowania mieyſce w właſnym Ptcie w Art. 3. Roz: 7.

Y za onym podaniem pierwſza potym za nim prozekucya.

Opiſu przyznania, ſwiadkow inequitacyi y popierania nie ma, a cóż ieſt? coby nazywać to pozwalało godziwym zapiſem.

Kto mówić za nim będzie, kiedy świadkowie za nim niemówią, owi to którzy iſtotnie ſkładaią wagę y wiarę Doknmentu, y którzy według Art. 2. Roz: 8. koniecznie maią opiſać wſzyſtko, wiernie y ſłowo do ſłowa a pieczęci ſwoie przycisnąć

Dzieła tego czarnego być świadkami niechcieli, albo do czego podpiſywali ſię wiadomemi niebyli (gdyby y zapiſ był w iſtocie) lub też iak rzecz oświeca, niedolężnie ich podpiſano.

Zaden z właſnego y iednego Powiatu, ieden: z *Wileń:* drugi z *Oſzm: Pttu.* a trzeci z *Nowogr.* żaden oſnowy y w wiązania wyrażem ſwym nie potwierdza.

Mniey znaiome powymyślano oſoby y (lubo to rzeczą drobną) złamany porządek ſtopniow, Podczaſzego Oſzm: położono pierwiey przed ſędzią Ziem:

Przebóg! takież to Dokumenta maią dawać potomności o rzeczy naukę? takież zapiſy zdolnemi ſą łamać ſpokoyność ruinować z ſiedliſk y Domow, a ogołacać naſtępuiącego w właſnych Dobrach Prawnuka?

Do odebrania maiątku doſyćby zrobić iaką zaſłonę na oczy, z Dokumentu dawnością uczczonego lubo te nigdy na grunt nawet nie idą, iedno przyznane.

W wiązanie w ſummie czyli dziedzictwo z wybycia; ieden maią obiekt y ſtoſowanie *do Ziemi*, więc zawſze być maią przyznaniami roborowane,

Co większa? Oblig Winklera na iſtotną y wieczną Dobr alienacią dąży, 18000. kop Gro: Lit: z przydaną za nieoddaniem opiſaną ſowitością w owym wieku, Dobra Roś mnieyſze od ſtanu ninieyſzego, pogrążaią na zawſze (nie wyſtarczaiąc nawet) ſiebie wręku Poſesora Obligu, ani znayduią nawet ſpoſobu wydobycia ſię z pod iarzma, y wytrawienia ſiebie w takim ciężarze.

Tak wiadoma przeſzła drogość pieniendzy, czyżby nie wyciſneła w tak znaczney ſummie na prawdziwym Kredytorze troſkliwość o przyznanie przynaymniey ewikcyinego zapiſu? gdyby był wiſtocie)

Tym więcey: gdy na mnieyſze ſummy w owym wieku przyznania zapisow praktykowane były, gdy inequitacyine zapiſy koniecznie być winne przyznawanemi; inaczey wiary ſwey y wilgoci niemaią.

Bez opisaney w zatyłku y Pieczętarzach inequitacyi bez przyznania (iak

(iak prawo mieć chce,) co za prawo czynienia do Dobr Rosi w-chodu? utworzenia y popierania onych konwikcyi?

Nie tylko Dokumentu formalnego niema, ale żadnego Dokumentu niema, a poſtać ta ktöra ſię ſtawi przed oczy, ſamym ieſt lichym y czczym ieſteſtwem, Dobr, oſoby zdolności, formy y wątku niema.

Przecież: za Onym napaść tak długo görowała nad niewinnoſcią lubo ſię ciemna poſtać Obligu zawſze kryła przed iaſnoscio przekonania y ſzczeblem w ſądzie nauki!

Do Tryb: nawet od Sapiehow po kondemnacie iedney pozwany Winkler między innemi Kredytorami dowodzącemi, zdowodem rzeczy ſwoiey nieſtanoł, y do ſądu takſy ony odłożył, w ſądzie Ziem: Wołko: po tyſiącznych wycieczkach, w ſprawie obligowey dylacyą munimentow otrzymał. (*o tym poniżey.*)

Do tych na koniec o adoptowanym Obligu iedno przez drugie poſiłkowanych okoliczności, odbiegłych w nim od Aktorſtwa właściwego Roſi, oſob tytułu y ſamey polityki iſtot; dodaie w konkluzyą:

Iż JP. Soroka ſam to uznał; znaiomość oświadczył y wyrok na ſiebie z uſt ſwoich przez liſt w Ru. 1778. 2. 7bra właſną ręką do JX. Jankowſkiego Altaryſty Roſkiego piſany podał, w którym uznał że Chlebowicz nigdy Aktorem Roſi nie był.

A którego te słowa: *to non negatur że Roś Chodkiewiczowſka ale Hlabowicz w poſagu trzymał, Kaſztelanem Trockim był, bo Kaſztelanka Trocka Hlebowiczowna była za Grzymaylą &c. Producitur takowy liſt właſną ręką cały piſany.*

Cóż zaś za moc wnoſzenia ſummy, opiſywania Ineqwitacyi w poſagu trzymaiącemu?

Prawo w Art: 17. Rozdz: 5. na właſnym imieniu opiſane od kogo dla żony wiano maiącemu; ſummy zawodzić bez oczewiſtego od takowey żony konſenſu przyznania zabrania; toż y Konſt pod nim 1577.

Jak y iakim ſpoſobem ten ma do wykupna zawodzić? który ſam Aktorem nie ieſt, który ieſt na ſkupie, y któremu takowe Dobra nigdy na wieczność wedle Konſt: 1588. pod Art: 91. Rozdz: 4. fol: 16. y teyże pod Art: 14. Roz: 5. fol: 461. obracać ſię nie mogą?

Naypierwſzą do zawodzenia y do dyſponowania rzeczy właſnością: być rzeczy Aktorem, tak przyrodzone światło tak Ar: 1. Roz 7. uczy.

W żałobach ſwoich tenże JP. Soroka czyni dziedzicem Roſi Mikołaia Hlebowicza Kaſztelana Trockiego. Y natym zabudował całą iſtotę, fundament y konwikcyą żałoby. *Które ſię ſkładaią.*

Kto

Kto zaś u prawa od żałob y rzeczy ſwey w czym odſtępuie według Ar: 59. Roz: 11. na całey rzeczy y całey wierze upada.

Art: 78. Roz: 8. tak pomieſzane głoſy za żadne obwoływa świadectwa żadney przykładać Sądowi niedozwala wiary.

Liſtu własną ręką piſanego wyprzeć ſię niemoże y to ieſt uroczyſte własney rzeczy wyznanie od żyiącego y wiadomego.

To kończy ſprawę odbiera możność dowodzenia Soroce o Aktorſtwie Roſi, y o wydanym tak od Hlebowicza na Roś obligu.

Cofać wydane ſwe ſłowa ieſt igrzyſko z ſiebie y z Sądu czynić, ieſt o niewiarę ſiebie przyprawiać: liſt zaś takowy własney ręki piſmo dwakroć za zaſtarzałe nie przyznane blankietowe okolicznościom przeciwne obligu dzieło dzielnieyſzy.

W tym zaś obligu, Hlebowicz wyznał dla ſiebie własne Roſi dziedzictwo gdy piſze: w Mttści mey Roſi &c.

Obligo-dawca, z Poſſeſorem obligu walczą, y rozchodzą ſię w ſłowach: by wydał w poſagu trzymaiący oblig; żadnego to waloru, y żadney ſiły do konwinkowania cudzey własności y Aktorſtwa niema, żadnego argumentu y rzeczy nie ſkłada.

Lecz ani wydał, ani to pogodzic można, by była Kaſztelanka Trocka za Grzymayłą, nayprzód żadnego dowodu niema.

Powtóre być mogła Hlebowicza Córką w 1569. Ru. zmarłego, który ani Obligo-dawcą, ani był dziedzicem Roſi.

Darmo znowu ſztukuie procedencyą ſwą JP. Soroka w tymże liście w kontexcie wyżſzym przez te ſłowa ciągnące do kredytu w żądanym użyczeniu od X: Altaryſty pieniędzy: *mam iuż Mikołaia Hlebowicza, Chodkiewiczowny Córkę za ſobą miał, to non negatur, że Roś Chodkiewiczowſka, &c.*

Gdyż lubo to ważności y mocy wydania Obligu nie daie, Aktorſtwa obligo-dawcy nieſprawia, y w niedołężnym konwinkuie odporze.

Falſz nawet: Gdy Mikołay Hlebowicz miał w małżeńſtwie Xiężniczkę Zaſławſką, a Jerzy Hlebowicz ſam Aktor poźnieyſzy Roſi, Xiężniczkę Radziwiłłownę (*iako dowod z Dekretu Tryb; oczewiſtego 1722 wyż pomienionego*)

Więc Roś Chodkiewiczow była, więc Hlebowicz Mikołay dziedzicem iey niebył, przez ſamych odſtąpiona oſnowa, y zniżony mniemany obligu-dawca na poſagowego y zaſtawnego Dzierżawcę.

W nazwiſku (y to falſzowanym) poſagowogo Dóbr Poſſeſſora, iakimże to czołem nieznać Pretenſyi ſwey ſtanu, y tak dalece ſiągać obnażoną z rzeczy konwikcyą, obeymować Dobra y zyſki w czeſne budować?

Otoż to cały fundament, tak y taki zakład, przez które wzrosła y wznowiona do JWW. Potockich pryncypalna pretensya!

Grzechu pełne y przestępne czynności, by nawet Proceſs y złość iego nie konwinkowały, dość uczucia do zwrotu z takowey konwikcyi Dóbr, czyli wyciążania.

Obligu niema, świadectwa o nim y twierdzy niema, mocy y Aktorstwa do wydania niema, y w koniec sam zapisu wydawca istotny nie iest (iako się z wszystkich Urzędowych okazuie Dokumentow.)

Więc grunt sprawy y pretensyi JPP. Sorokow nic w sobie cnotliwego nie ma, a exekwowany niesie za sobą wystepek y krzywdę.

Z przyczyn essencialnych krótko tylko co do większości zebranych.

§

JWW. Potoccy zaś nawet Aktorami długu nie są nad to: y żaden ściek spadku nie wniosł na nich brzemiennych Dóbr; *co probuie poniższa procedencya.*

Hlebowicz Jerzy Syn Mikołaia pierwszy Dóbr Rosi z nabycia od Rakowskich dziedzić z żoną swą Katarzyną Radziwiłłowną miał dwie Córki: Annę Marcellę y Krystynę.

Anna wydana za Marcyana Ogińskiego Woiewodę Trockiego.

A Krystyna poślubiona JW. Janowi Kazimierzowi Sapiezie pod ów czas Podł: in post Wileńskiemu Woiewodzie.

Na tych dwóch zamężnych Córkach Imie Hlebowiczow y dalsze onych potomstwo skończyło się.

Tak tedy Dobra z głowy Jerzego Hlebowicza Woiewody Smoleń: na dwie rozdzielone dwóch Domow Dziedzictwo.

Dobra zaś Roś na schedę JW Anny Ogińskiey Woiewodziney Trockiey dostałe.

Która Ogińska 1681. Augusta 5. one Siestrzenicy swey Katarzynie Sapieżance Woiewodzance Podlaskiey wlała, y przez dar wieczysty ią udziedziczyła

Produkuie się takowe Prawo w Grodzie Wołkow: przyznane. wypisane w Dekrecie Ziem: Wołkow: dilationis munimentor:

Tak tedy w Dom Ogińskich z Hlebowicza wprzód wyszłe Dobra Roś w dom Sapieżyński retro się zwróciły.

JWW. Sapiehowie Woiewodctwo Wileń: wyż wzmienioną swą Córkę Katarzynę Sapieżankę Aktorkę samotną Rosi wydali za JW. Stefana Branickiego Stolnika Koronnego.

Y onemu Małżeństwu circa connubium Dobra wspomnione Roś Prawem wie-

wieczyſto zrzecznym ceſſyinym z pod poſſeſſyi ſwey oddali. *T na to.*

1687. Maia 10. dnia takowe Prawo z liſtem na przyznanie w Dekrecie Ziem: Wołkow: pariter opiſane.

Braniccy w czaſie dalſzym mieli Córkę Kryſtynę, y tę w ślubne więzy oddali JW, Józeſowi Franciſzkowi Sapieżie Podſkar: Nadwor: W. X. Litt: któremu w exdotacyi poſtąpili też Dobra Roś.

Y o tym świadczy: 1709. *Julii 12. przed Aktami Ziem: Brańſkiemi przyznany przedślubny intercyzyiny zapis również w Dekrecie.*

Tegoż oraz czaſu JWW. Katarzyna Woiewodzina Podlaſka Jan Syn Woiewodzic Braniccy, y Prawo zrzeczne wieczyſte temuż Józeſowi Sapiezie Podſkar: N. Litt: przydali.

Pokłada ſię Extraktem y wypiſanie w Dekrecie.

Więc: przez różne głowy zdarzonym obrótem, zwróciły ſię rzeczone Dobra Roś znowu do Domu Sapiehow.

A przez Tereſſę Sapieżankę Jozefa Sapiehy Podſkarbiego Córkę, exdotacyinym y oddzielnym od ſpadku prawem, weſzły w Dom przez małżenſkie związki JW. Joachima Sapiehy Podczaſzego W.X. Litt: y ſzczeblem przez Córkę iego Kryſtynę, zaſtanowione na ninieyſzych Donoſcach Potockich Sttach Szczyrzeckich.

Więc taki poſiąg od ſpadku po Sapiehach, y od ſtoſowania z ich oſob Dekretow kontumacyinych, popierania konwikcyow daleki.

Gdyż ſukceſſorowie tylko poſięgaiący Dobra, y naſtępnictwem ſzczycący ſię, ciężarom y wſkazom nieſtannym z Art: 22. Roz: 4 podlegli.

Co większa? z ſamemi ſukceſſorami Jana Sapiehy y Winklerem w byciu w ſprawie Branickiego pod ów czas Aktora, w Tryb: gdy rozpoczęła ſię ſprawa w Ru 1722. a w 1723. ſkończona.

Wſzyſtkie na Sapiehow kondemnaty, y całe ryczałtem konwikcye w oſwobodzeniu Dobr Roſi y przyſądzeniu dla Branickiego, do Sądu taxy y do Dobr Sapiehow, ktore oni na opłatę y ofiarę libere z oboiego Domu ſwego y Hlebowiczow oddali, wyſłane.

Dekret ieden do Zaſławia w Wwie Mińſkim ſamże JP. Winkler ſtoſował y JW. Przezdzieckiego pozwał.

Sapiehowie bynaymniey Dobr ſwych na wſzelkie pretenſye nie przeczyli, y pozywali Winklera pod ów czas ſami, y rekognoſkuie tak: y w Ziemſtwie Pttu Wołkow; y dopiero tu w iednym głoſie JO. Xże Kanclerz W. Littſki.

A w Tryb: konwikcye wſzyſtkie y kondemnaty y nadto od ſumm procenta, dla wſzyſtkich pokaſſowane y z Dobr znieſione (jako po wyżey) *Czytać.*

D Ergo?

Ergo? sukcessya z Hlebowiczow w Domu się Sapiehow została, y rożnym obrotem raz w Domu Sapiehow Dobra Roś będąc, drugi raz z niego wychodząc nie zostawiły z siebie ostatniey postaci y tytułu w ręku ninieyszych Potockich, iedno tytułu exdotacyinego.

Odtąd iak po zapisie Krystyny Ogińskiey, Katarzyna Sapieżanka poszła za Branickiego, a Branicka znowu wydana za Jozefa Sapiehę Podskarbiego Nadwornego Litt: Dobra Roś były w dziedzictwie Sapiehow y nie inaczey tylko per connubia za zapisami cedowane od onych.

Przy wzięciu Rosi Katarzyna z Sapiehow Branicka, wyrzekła się z Dobr Oyczystych, Hlebowiczow y własnego domu, na Jana Kazimierza Sapiehę Wwdę Wileń: Oyca, a on jey nic więcey w exdotacyi z Dobr y ze wszystkiego maiątku nie dał, y ona nie osięgła.

Wszystkie znaczne Dobra: Zasław, Dąbrowna y dalsze w Wtwie Minskim y Ptcie Oszm: po Hlebowiczach w Domie Sapiehow zostały y są ad præsens, y onemu sukcessya ich służy.

W Ru 1706. Marca 20. gdy Katarzyna Branicka w śluby małżeńskie z Mikołaiem Branickim Wwdą Podlaskim wstępowała, ze wszystkiego się tytułu Dobr Oyczystych y Macierzystych wszelkiego spadku na Sapiehę Wwdę Wileń: wyrzekła, ze wszystkiego się obnażyła.

Y takowe zrzeczenie w Trybunale przyznane Dekret Tryb: oczewisty 1722 zaświadczył y za approbował. *Vide.*

Dobra Roś z onego zapisu zrzecznego tylko w summie 200000. złł: w posagu Branickiey oddane y od niey przyięte.

Więc się sukcessia Hlebowiczow z ciężarami w Domie Sapiehow została, więc krystyna Branicka wyrzekaiącey się Branickiey Córka nic spadku procz posagowey Rosi w Dom Potockich nie wniosła, y oni Potoccy Sukcessorami nie są.

Krystyna Hlebowiczowna po Jerzym Hlebowiczu ostatnim Dziedzicu, iż w dom Sapiehow, przez Małżeńskie śluby wniosła.—

Anna Marcybella Hlebowiczowna, iż Katarzynie Sapieżańce spadek podzielony darem wniosła, a Katarzyna Sapieżańka, iż się Sapiehom Rodzicom swoim circa exdotationem z rzekła (*iako o tym wyżey*) spadek więc z Hlebowiczow, y konwikcya na Sapiehow własnością były samych Sapiehow.

Jak bowiem Katarzyna Branicka mogła co z sobą wnieść na Potockich, kiedy iey Matka Katarzyna Sapieżańka wprzód się w Ru. 1706. wiecznie wyrzekła? kiedy to zrzeczenie approbowane Dekretem Tryb: 1722.

Kiedy żaden z Obywatelow nie może nikogo uwłaśnić y udziedziczyć spadkiem wedle Art: 17. Rozd: 3. rzeczy, króra iemu niesłuży, y która w przód iest zawiedziona przez zapis.

Wła-

Własność długu iakiegożkolwiek y ciężary zawsze pokolligacone ze spadkiem; sami Sapiehowie znaiąc y rekognoskuiąc w Ru.

1722. do sprawy w Tryb: między Kredytory pozwali y JP. Winklera. *Produkuie się z onym Aktorat.*

W tym kroiu y w tym porządku Branicki zyskał approbatę Aktorstwa Rosi od wszystkich długow y konwikcyow wolney.

A Sapiehowie w oboim tytule Aktorstwa tak z Hlebowiczow iako Domu swego, wystawili wszystkie Dobra swoie do taxy y Sądu Taxatorskiego.

JP. Winkler Posessor obligu był w tey sprawie, a on pretensyi swoiey do Rosi pod ów czas nieformował, z sądu się ogulnego, Taxatorskiego nie wyłomywał, ogulnemu prawu y determinacyi uległ.

Lubo pretensya iego ze wszystkich miar niesłuszna, y przeto samo o fałsz podeyrzana, iż nie popierana pod ów czas, kiedy o Aktorstwie Dobr y rodzaiu ciężarow na nich były rzecz y sprawa.

W przechodzie do cudzych rąk Dóbr *imienia* (iak tu utwierdzano dla Branickich) po lat trzech by pretensyą słuszną miał niedowodzący traci Obywatel z Art: 10. Roz: 7. każdy wstęp y prawo.

W tak licznym y kilko głównym Dóbr Rosi obrócie, y w tak wielu składanych na nie Dokumentach y tranzakcyach, w każdym Dokumencie, idq;

Od Chodkiewiczow Rakowskim, od Rakowskich Hlebowiczowi, od Hlebowiczowny Anny in voto Ogińskiey Katarzynie Sapieżance, od Jana Sapiehy, Branickim wydawanych, y w samym Dekrecie 1722. wszędzie Dobra Roś wyrażane: *za wolne, swobodne* y nieobciążone. *Czytać.*

A Anna z Hlebowiczow Ogińska, nadto w 1681. Aug: 5. Katarzynie Sapieżance zapisuiąc Roś darem, *wszystkie naymnieysze drobne długi*, y popłacone, y do opłacenia pozostałe, opisała y wyraziła.

A między niemi, długu Winklera, tak pod ów czas znacznego nie znano y niepołożono; wiek cały odgłosu o nim niesłyszał.

Przecież to Dokumenta starożytności, przecież Urzędowe y Dekretami approbowane tranzakta, idą do zwyciężenia tego iednego blankietowego zapisu; Inekwitacyi do Rosi nie maiącego, oraz do przekonania konwikcyi za nim prawołomney, y tak zły fundament za sobą maiącey.

Jakże więc oboiętnie uciskać, y iak odeymować Potockim Dobra, y bez rzeczy do sprawy, y bez obiektu winności w Osobach y Dobrach? y iak widząc tak odiętą niespieszyć się zwrócić Posessyą? złym przewodem nadto Processu przewodniczoną.

D2 Owoż

Owoż krotka ſtanu y ſkładu Hiſtorya (iż ſię inne z między większych iſtoty opuſzczaią) doprowadza Sąd do konkludowania o rzeczy! Niemaiąc ſprawy z inſtrumentowano ſprawę *mimo Sąd ieden*, y determinowany przez Tryb; odſtąpili przyzwoitego forum, pokaſſowane y niewłaściwe kondemnaty maiąc,poſzli nie do naſtępnikow, lecz do uſtronnych y niewinnych Oſob y Dobr, a Ziem: Wołkowyſkie dopomogło im do odięcia części JWW. Potockich Dobr nic niezawinionych, y do zatrzymania ich poſſeſſyi przez lat kilkanaście

Natężone do krzywdy poſtępki, znalazły naśladowanie ſwoie, y pobłażanie ſobie, miaſto ich ukarania, y miaſto uięcia ſię za ſrogie gwałty proceſſowi zadane,

Grunt ſprawy każdego dobrze myślącego wzruſza, iż niemaiący żadnego prawa, buduie ſobie na uciſku drugiego zyſki!

Lecz Dekreta Ziem: Wołkow: z ſtopniow y z karbow ſwych wyſzłe, do pełniaią o tym determinacie, y drętwieią przed Trybunałem, iako poſiłku za ſobą praw niemaiące, y uniſzczeniu poddane; *względem czego: co do proceſſu ſamego.*

§

Fundamentem dobrego przewodu ieſt: by ſprawa w właściwym każda ſądziła ſię mieyſcu, przyzwoite oſoby y właſne z prawa ſwoie miała ſtopnie.

Tego wyciąga porządek proceſſu; by nawet ſprawa naycnotliwſzą była. To zaś in contra przekonywa Sorokow, tak zły grunt ſprawy y ſame Dekreta Tryb: przeciwko ſobie maiących:

Art: 44. Roz: 4. Konſt: 1726. titulo terminy &c: w właściwym ſądzie rozpoczynać y kończyć przepiſuią ſprawy, a Art: 40. Roz: 4. o zły wſkaz przekonane w Tryb: niſzczy Dekreta, *y Dobr wywiązanie ſtanowi.*

Tu do konkluzyi tego, rozpoczęta wiadomość ſtanu y proceſſu ſię przepowiada, y iakie to w oney zaſzły proceſſa y ſtopnie? ku ubeſpieczeniu Potockich, y ku nadgrodzie ich krzywdy.

W 1713. Roku to ieſt w lat 106. po wydaniu Obligu pierwſzy przez Winklera uczyniony krok Proceſſu prawnego, w porządku dochodzenia z JWW. Sapiehami iako po Hlebowiczach Sukceſſorami.

W 1713. Pozwał on ich przed Tryb:, y tegoż Roku 8bra 25. dnia w ſprawie ſwoiey zyſkał determinacyą.

Przez ktorą, dla ſprawy iego ſnadź z powodu większości Dobr Hlebowiczowſkich w Wdztwie Miń:, & ſingulariter maiętności Zaſławia tamże położoney, Sprawa do Ziem: Mińs: wyſłana; *y to ieſt pierwſzym* w tym punkcie co do mieyſca konkluduiącym Dekretem y ſtopniem. *Takowy*

Takowy Dekret w prologu Dekretu Kontum: Ziem: Wołkow: przez Sorokow de data opisany czytać.

Gdzie sprawa Winklera Antecessora Sorokow umieszczona, y gdzie miała determinacyą, y nawet iakim powodem? to iest stopień y granice dla niey.

Dekreta Trybunalskie determinuią dla spraw y porządku ich konkluzye nie ruchome y odmienić się niemogące, według powagi, y ustaw na moc y siłę ich prawa.

Więc Winklerowi (do prowadzenia acz niesłusznego procederu) mieysce to było pewne.

Doprowadzał w onymże Winkler y kondemnatę pierwszą na Sapiehach w Ru 1715. Jun: 22. d. tamże otrzymał (jako wyraz w tymże Dekrecie kontumacyinym)

Po tym Dekrecie ile zwyczay prawem konstytucyi poźnieyszey 1764. Coron: ieszcze nieograniczony w owym wieku powodował, udał się pro contraventione Dekretowi kontumacyinemu iterum przed Trybunał.

Gdzie gdy remissy proste z kadencyow nic w sprawie y rzeczy nie stanowiące otrzymywał, a doprowadzenie kondemnaty do Sapiehow stosował.

JWW. Sapiehowie po zmarłym Janie Sapiezie Woiewodzie Wileń: pierwszym Aktorze Rosi Dziedzicu, z Hlebowiczow Dóbr sukcessorami będący wszystkich Kredytorow y tegoż Winklera pozwali zarazem przed tenże Sąd Tryb:

JP. Winkler czyli Sorokowie w głowie Antecessora swego, składali instancyą w sądzie tym w konkursie Kredytorow, wstopniu odwodu, y osoby y rzecz ich obiekt wyroku składały.

Były to poprzednicze krytyczne y dla Sapiehow partykularnie prześladowania pełne czasy, w których kondemnaty y konwikcye tłumem się na Sapiehow y Dobra ich gromadziły bez-pretensyinie y wkorzystaniu z czasu; świadkiem Konst: udzielna amnestyi, domowi, temu wydana.

Która wszystkie kondemnaty y konwikcye niestannie otrzymane na nich, pokassowała y zniosła.

Ze stante motu civili otrzymywane na Sapiehow kondemnaty świadczy samże Dekret Tryb: 1723. y w tym to czasie był proces zaczęty, y kondemnata w Ziem: Miń: zyskana przez JP. Winklera.

W tak wymienionym stanie proceder przez JP. Winklera rozpoczęty, który przez trakt pokoiu cały y wiek milczał, czyli uformowawszy Oblig, tak zastarzałym go mieć chciał, a w czasie rewolucyinym, kiedy pretensie bezodpornie formować można było, udał się do prawa.

Gdy Dobra Roś zoſtały (iako powyżey) przez Jana Sapiehę dla Katarzyny Sapieżanki w zamenściu Branickiey, tylko w ſpoſobie poſagu in qtte 200000. złłch: y za cenę onych od Sapiehow Domu oddalone, a ſukceſſya Hlebowiczow w Roku 1706. przez tychże Branickich wyrzeczona wiecznie y do Sapiehy udzielnego Domu z Branicką zaślubionego nieprzyſzła.

Oboygu tytułu: Hlebowiczowſkiego y ſwoiego Domu ſkładali inſtancyą powodową JWW. Sapiehowie a oboyga znowu tych natur pretenſorowie czy do Hlebowiczow czy to do Sapiehow ſtroną byli odporną.

W takim więc ſkładzie y kſztałcie Trybunał wiecznie rzecz determinował, Sąd y zabeśpieczenie obu ſtronom iuż rozdyſtyngwował.

Oboiego Domu Sukceſſorowie byli w ſprawie, przeto: Trybunał Dobra Roś, od Sapiehow dla Branickich iako wprzód oddalone, wiecznie ubeśpieczył, y kwitacyą ieſzcze z Hlebowiczowſkich y Oyczyſtych Sapieżyńſkich ſpadkow nadto Branickim wydać nakazał.

Wyzuci więc Braniccy z ſpadkow y ciężarow, iako y ſukceſſorſtwa tytułu, a Dobra Roś pozoſtały, y ztąd ieſzcze w approbacie *za wolne* naymniey brzemienne.

Na wſzelakie rodzaie pretenſyow, Aktoraty maiącym y niemaiącym, dowodzącym y dowodzić maiącym ieſzcze determinowany na taxę Sąd ieden,

Zatamowane dalſze ſubſellia, wyznaczone z dobrowolnego podania Dobra: *Szkudy, Kretynga, Rożana, &c.* a konwikcye wſzelkie y Dekreta kontumacyine y procenta pokaſſowane.

Produkuie ſię Dekret & legatur quo ad caſum. *1. Co do śladu ſprawy Aktorſtwa y pretenſyi tak po Hlebowiczach iako Sapiehach. 2do· Co do obrotu Dóbr Roſi y oddalenia od wſzelkich ſpadkow Branickiego.*

Y w koniec quo ad caſſationem Dekretow kontumac: te umieſzczone ſłowa: *Na koniec pretenſyą JPP. Kompetytorow o ſplendor y ruchomość po JW. Wdzie Wileń: &c. także przez w Bu zeſzłego JP. Wdy Wileń: ſplendorow kleynotow y argenteryi po w Bu zeſzłey JW. Kryſtynie Hlebowiczownie w Dom Jmć: wnieſionych a JPP. Dygnitarzom Litt; Sapiehom iure merito należących umorzywſzy.*

Y oraz dalſze żałoby pretenſye, procedera prawne, Dekreta z kondemnatami inter easdem partes &c. kaſſuiemy, annihiluiemy. In contravenientes temu Dekretowi pœnam infamii, oraz zarękę ważności rzeczy zakładamy &c.

Iż JP. Winkler był w ſprawie , y ſprawa Hlebowiczow wierzycielow zaięła, ſam JP. Soroka w Ziem: Wołkow: wyznał przez żałoby w ſłowiech ; *przeciw JO. XJ. Sapiezie Kanclerzowi W. X. Lit:*

„ Y z Dekretem między Kredytorami Hlebowiczowſkiemi , a JOO. Sa-
„ piehami, & per conſequens z JP, Winklerem tanquam Kre-
„ dytorem Hlebowiczow : w Tryb: zaſzłym zapada „

Et

Et loco ſecundo: *y Dekretu Trybun: między Kredytorami Hlebowiczowſkiemi, y JP. Winklerem iako Kredytorem a JOO. Sapiehami zaſzłego do* komportacyi, dowodow: *Poſeſſyą y Aktorſtwo Mikołaia Hlebowicza mianowicie Roſi, oraz weyście po Sukceſſorach onego do Sapiehow* probować mogących.

Więc to ieſt ſtopniem y determinacyą ſprawie, y z Dekretu y z właſnego przez Sorokow znania!

Do Winklera więc przynależało albo czekać Sądu taxy, albo (ieśli w Ziemſtwie ſię rozprawować) innego nie miał, iedno Ziemſtwo Mińſkie.

Progreſs więc dalſzy prawa iego czyli Dekret kontumacyiny 1723. Junii 12. w Tryb: zabudowany na winie kontrawencyi, y złomaniu Proceſſu prawnego.

Niech tu naypochlebniey kto za JPP. Sorokami tłumaczy, nie wymówi ich nigdy w prawo czczącym Sądzie, nie tylko od nie przyzwoitości przezyſku, ale też od ewokacyi winy y iawnego ſprzeciwieńſtwa Dekretom.

Dekretem iednym wyznaczone Ziem Miń: na ſprawę, Dekretem drugim wyięta ze wſzyſtkich Juryzdykcyow ſprawa, y oſwobodzone Dobra Roś w Tryb: y zagrożona karą przeciw Obywatelowi każdemu ſprzeczność, y zagwarrantowana tak Anteceſſorow Potockich beſpieczność.

Na łonie Dekretu Tryb: y prawa y z rzeczeń y wyzucia ſię z ſwego dziedzictwa, JWW. Potoccy złożoną maiąc ſpokoyność, nieznaleźli ią iednak w pieniackich umyſłach.

Którym Dekretem kray cały poſłuſzny, y prawodawſtwo czci one, niechciał ulegać Winkler, ani poddać ſię chcą Sorokowie.

Jakaż to forma y iaki walor Kontumacyinych Dekretow? ieden Ru. 1715 Mińſki Dekretem Trybunal: 1722. ſkaſſowany y znieſiony.

A drugi w Ru. 1723. Junii 12. w drodze kontrowencyi y ewokowania zyſkany, nigdy drugo-ſtopniowym, lecz pierwſzym w naturze, po ſkaſſowanym poprzedzaiącym (: był, y być mógł gódziwie) y ſtoſowany do Dóbr wyłączonych, *zły y bez prawny.*

Tak bowiem ordynacya Kociełł: przepiſała, w ſprawach dawnieyſzych: iż na pierwſzym terminie *zyſk, o co ſtrona idzie*, na drugim *założenie troiakich zarąk*, za trzecim ledwo razem *Bannicia ma naſtępować.*

O takich to Dekretach Art: 41. Rozd: 4. zadefiniował: Jż gdzieby znacznie, nieprawnie, podſtępkiem, albo za zapiſy iakiemi zmyślonemi, kto ſkazanie Urzędowe na kim otrzymał, iż w tymże Sądzie ſkaz ma być znieſion, y takowy otrzymuiący, winą 12 niedziel wieży karany.

Kto z Obywatelow pochwalić zechce okropne ucíſku y nieporządku poſtępki, w nieſłuchaniu Dekretow y prawa założone tryumfy?

Ile zakonwinkuiącemi prawo mówi, tyle zle konwinkuiących niechce mieć Obywatelow, y nagania iako wzruszaiących cudzą spokoyność, y burzycielow wnętrznego pokoiu.

Kontrawencyine wszystkie postępki unikczemnia prawo samym Statutem, y karać iako krzywdę Hospodarowi uczynioną Urzędem każe.

O toż to takie dwa Dekreta, które poprzedziły Dekret w Ziem: Wołkow: in Captatum zapisany, y nazwany przez Sorokow ostatnim! te y takie co odieły JWW. Potockim niewinne Dobra przez tradycyą, a przewodniczone są ewokacyą y kontrawencyą Dekretom Tryb: *czyli samym bezprawiem.*

Jakież dalsze czynił Winkler w processie swym kroki? znaiąc pretensyą swoią do Ziem: Miń: y do Dóbr właściwych Sapiehow należną w Roku 1725. X. Dominik Jezuita y Marcin Winklerowie Synowie, po śmierci Oyca, coniunctim z Sapiehami y JW. Alexandra Przezdzieckiego Kaszt: Inflan: iako possessora Zasławia przed Tryb: pozwali:

A 1725. 9bra 22. Dekret w Tryb: copiar: z spraw z onym zyskali.

Producitur in statu causæ JPP. Sorokow w Ziem:

Tandem ciż Winklerowie iuż poznanego proceduru kontynuować niechcieli, a prawem wlewkowym przeleli na JPP. Sorokow.

Ciż Sorokowie Remis kilka z Sapiehami y JP. Przezdzieckim w Tryb: zyskali, a potym niedołężnie niby z powodu Konst: 1764. Potockich pozwali do Ziem: Wołkow:

Mowiono o tym że Potoccy y Dobra Roś nayinniey z stanu y sytuacyi swoiey y Dekretu 1722. brzmienia konwikcyi y przewodowi są uległemi. Y tu się niepowtarza.

Same pozwanie onych y iście do Dóbr, y sam krok z niemi iest kontrawencyą Dekretowi Tryb:

Jaka zaś moc y iaka w prywatnym tłumaczeniu siła, w determinowaniu JPP. Sorokow sobie Ziem: Wołkow:y zwrótu oney z Ziemstwa Wodztwa Mińskiego?

Wszak Konst: 1764. Roku tit: *Tryb: iakie ma sądzić sprawy?* do właściwych subselliow, gdzie należą, y gdzie rozpoczęte sprawy, y w iakim mieyscu otrzymane w sprawie kondemnaty, determinowała właściwość.

Wszak Dekret Tryb: 1713. Ziem: Miń: właściwym uznał, a tam rozpoczęta: y w exekucyi, y na Dekrecie kontumacyinym pierwszym ugruntowana sprawa.

Konst: 1726. tit: *terminy y repartycie*: właściwości wszelkim sprawom y Obywatelom znacząc, *gdzie Akcia inter litigantes intentata* y gdzie proceder rozpoczęty, za właściwe opisane mieysce.

Konst: Coron: Dekretow Tryb: determinacyinych nie zniosła, subsellia tylko *competentia* sprawie naznacza.

Wszyst-

Wſzyſtkie prawa tam, gdzie otrzymane kondemnaty, znoſić ie nakazuią poczowſzy od ſamego o tym Statutu, a Konſt: Coronationis ſingularius, ktòrey ſame ſłowa do konwikcyi kładę.

Po otrzymanym w Ziem: lub Grodzie kontumacyinym iednym (iako tu Sorokowie, lub więcey Dekrecie, nie iuż do Tryb: ale iterum do tegoż, Sądu Ziem: czyli Grodz: gdzie ſprawa zaczęta, aż do oczewiſtego in principali negotio Dekretu, lub zupełney ad ultimum gradum in contumatiam konwikcyi, aby procedera kończyli, ſalva tylko ab eodem principali diſiudicato negotio appellatione, poſtanawiamy.

Jnney nauki nie trzeba Sędziowſkiemu zdaniu y Obywatelſkiey wiedzy; iaką daie ſam głos prawa, którego na zło zażycie nie wolne.

Zkąd y z iakiego powodu wypada na tę ſprawę? przeto Sąd Wołkow: dwa Dekreta, dwoie ſtanowią obiektow, a z nich: ieden *Ziem: Miń:* z exekwowaniem ſwoim.

Drugi, *Sąd Taxatorſki* z Dekretu 1722. wypadaiący, vigore którego nie bronią y proſzą tegoż Sądu taxy JOO. Sapiehowie, w głowie JO. Xcia Sapiehy Kanclerza W. Litt: mówiący.

Czy z ſamego powodu części Dóbr w Wołkow: położonych? y te nie nienależne do ſprawy wyrzeczone, wyłączone y oſwobodzone Dekretem wprzódy.

Komuż wolno prywatną ſobie determinacyą czynić? *więc ieśli ratione fori* z racyi bycia pośledniejſzego w Tryb: ſprawy, y Dóbr w wielu Wdztwach y Pttch położonych, y pomarłych iuż Taxatorſkich Sędziow wątpliwość zachodzi.

Stopniem y rzeczą w niey ieſt: *iść o determinacyą przed Tryb:* iakoteż o Ewokacyą y kontrawencyą Dekretom Tryb: ſtałą z mocy wyż pomienioney Konſt: Koronacyiney 1764. ſub fine.

A ſkutkiem Sądu y ſprawiedliwości y prawa, z pod Dekretow złych, Ewokacyinych y przeciw Dekretom Tryb: zyſkanego złego przewodu, JWW. Potockim odiętych Dóbr dać rehabicyą czyli *wywiązanie.*

Gdy Art: 40. y 41. Roz: 4 za złym przewodem w Sądzie Głównym y gdzie primitive (iako ta w Tryb: zaczęta) prozekwowana ſprawa, znieſienie ſkazow y od nich uwolnienie przeznaczaią.

Ziem: Wołkow- więc Sądem właściwym nie ieſt y być niemoże, a co uſtanowiło, tam oną ieſt gruby błąd JPP. Sorokow y złamanie prawnego porządku.

Tym więcey drugi błąd znowu w ſtoſowaniu Dekretow kontumacyinych w wzdaniu ad captatum tempus, y w formowaniu Dóbr tradycyi.

Jeden bowiem Dekret kontum: ſkaſſowany w Tryb: więc drugi po nim tylko byłby pierwſzym, lubo mimo Sąd y kontrawencyinie.

F Gdyby

Gdyby Konst: Coron: odsyłaiąca mimo pierwsze determinacie do Ziemstw reintegrowała sprawy, więc by Ziemstwo y kondemnata w onym równie upadały.

A zatym idący do Wołkowyska, niemogą stosować Sorokowie kondemnaty Ziem; Mińskiey.

Doprowadzenie kondemnat nigdy Sądowi inszemu niesłuży, iedno temu gdzie otrzymane, tak Konst: Coron: tak ordynacye Kocielowska stanowią.

Konst: 1726. a latere kondemnat zaciągać, y onemu zarzucać y tamować nikomu niepozwoliła.

Y obiedwie iuż kondemnaty niesłużą: a zatym uznanie lubo ewokacyinie czynić się miało y wypadać w stopniu pierwszym, z konserwy y exekucyi prawa

Lecz cóż ieszcze? Gdzie otrzymana kondemnata iaka, tam wysłała Konst: Koron: in toto: gdy pozwali JPP. Sorokowie do iakich to osob stosowali konwikcyą? iak nietrafnie y iak prawołomnie?

Stan cały iuż sprawy (iako powyżey mówiono o tym) pouczył; iż JWW. Potoccy następnikami długu Hlebowicza w żadnym sposobie nie są: y Dobra ich oczyszczone y prawami y zapisami y Dekretem, a pryncypalnym obiectem y Sukcessorami są: JOO. Xiążęta Sapiehowie.

W Ziem. iednak Wołkow: w Ru. 1766. Januarii 17. z pryncypalną stroną Sapiehami zapisuią Sorokowie prostą suspensę, a z JWW. Potockiemi ustronnemi, y chyba pozwanemi z possessyi samey, dyktuią nieznaiomie progress in Captatum tempus.

Mażże beśpieczność y całość każdego, polegać tylko od dyskrecyi y znaiomości zapisuiącego wskazy? y toż ma być prawidłem więcey niżli nakaż y porządek processu prawa?

Possessorowi razem z istcem Art: 73. Rozd: 4. iść do Sądu y stopnie w sprawie składać każe razem.

Niewidzący więc ni Sukcessorstwa, ni instancyi y odpowiedzi w skonwinkowanych Dobrach, znowu z tego względu niemiała być tylko *Kondemnata pierwsza,* iako tylko z assystuiącemi sprawie.

A zapisana tak będąc contra gradum iest y w złym przewodzie.

A za tym Dekretem do końca się nad Dobrami JPP. Potockich pastwiąc JP. Grzymayło Sędzia Prezes Wołkow: którego imie połączonym być z sprawą JP. Soroka listem swym oświadczył, tradycyą gwałtowną exekwował.

Zle wytłumaczyli Konst: 1764. Ru. która po 2ich naymniey Dekretach w przód otrzymanych stopień captati temporis przepisuie (gdy dawnieyszy process w sprawie obligowey trzech Dekretow wyciągał) kie-

kiedy tu żadnego Dekretu niema, y kiedy Dekreta rozumieią się u prawa być w Sądzie przyzwoitym y z właściwemi osobami tylko zapadłe.

W tym zaś czasie JP. Michał Soroka pod datą 1766. Febr: 7. dnia do wydania sobie Assekuracyi JWW. Potockich Podczaszych Litt: podszedł.

Y takową Assekuracyą złożyli. Przez którą w zaiemnych opisach daną JP. Michał Soroka tradycyi y posessyi Dóbr Rosi odstąpił, bez possessyi y wzięciu iakichkolwiek intrat rozprawę na pierwszych Rokach Ziem: Wołkow: pryncypalną przyiąć obowiązał się, y że Assekuracyą do podpisu JP. Podczaszemu naterminował wyraził 1mis Aprilis za iey przysłaniem, sprowadzenie człowieka dla possessyi w Rosi zastanowionego opisał.

A JW: Podczaszy wzaiemnie za taką dotrzymać się maiącą kondycyą rozprawę w Ziem Wołkow: na Rokach 1wszych pryncypalną przyiąć zaręczył. *Produkuią się takowe opisy w dwóch sztukach.*

Stało się: Iż gdy JW: Podczaszy w chęci obronienia Dóbr y otrzymania nayprzód swey rozprawy, Assekuracyą z siebie intra spatium designatum przysłał, y człowiek przeto zostawiony dla possessyi z Rosi ustąpił.

Łamiąc sami assekuracyą JPP. Sorokowie y szukaiąc pretextu do kłótni, pozwali JWW. Podczaszych przed Ziem: Wołkow:

Tam miasto rozprawy zaprosili u JWW. Podczaszych akcessoryinie (iakby w expulsyi człowieka zostawionego) o reindukcyą, Assekuracyą sami gwałcąc.

Urząd Ziemski istoty assekuracyi niepoznawaiąc, iż z niey tylko *bez pretendowania Possessyi*, Sorokowie rozprawę utrzymaną mieć mogą, nie tylko Ineqwitacyą według listu podawczego do Rosi uznał, ale też iedną tylko przyczyną: iż niedowiedziono osoby expulsora, od kary expulsyiney onych uwolnił.

Vid: Dekret 1wszy stanny 1766. Maia 31. bez Sapiehow.

Za tym Dekretem rzeczony JP. Grzymayło ziechał, a wybaczaiąc z granic Urzędu swoiego, nie tylko w wskazach 100000. skalkulowanych (gdy nawet Procent Dekretem 1722. odięty) za Procent 1oty miasteczko Roś z Juryzdyką 27. ludzi, z młynami, karczmami JPP. Sorokom podał; ale też przywłaszczaiąc sobie moc sądową, nadto: *Dworowi 2900. złt: ad complementum 10000. roczney Intraty ze Dworu JPP. Sorokow wypłacać, za niepunktualność Poddanych Dworowi odpowiadać*, w sposob Dekretu przykazał. *Produkuie się list Podawczy.*

Zapomniał ten Urzędnik, iż Konst: 1764. komplet: do osob trzech, mieysca y czasu gdy iest przywiązany, Urzędnik na tradycyi nic do sądzenia mocy niema, y iest w tym punktcie prywatnym.

Ze Art: 98. Roz: 4. *w ziemię* tylko w wiązywać nakazuie, a za nie wyſtarczeniem, do budynkow w wiązanie przeznacza; wyznaczać zaś płaty pieniężne, żadnym obyczaiem moc Urzędnikowi niedaie żadnemu.

Tak obiętą maiąc Poſeſſyą faworem niepokoiow Kraiowych JPP. Sorokowie mieli ſpoſob przeciągnienia do 1776. 8bra 10. rozprawy.

W tey dacie ſtanowſzy do prawa zamiaſt oczewiſtości Sorokowie napaſtną o poſtawienie w miaſteczku Roſi budynku (z którego prowent nawet JWW. Potoccy oddawali) uformowali pretenſyą.

Za którą Sąd Ziem: Wołkow: w Ru. 1776. 8bra 10. d. Inkwizycyą Weryfikacyą y ſtatuicyą ludzi uciążliwie dla Sorokow na Potockich uznał.

Produkuie ſię drugi ſtanny Dekret.

Zaś w Ru. 1777. Junii 6. d. gdy przypadła ſprawa, Sorokowie oczewiſtego przekonania (ſle w Poſeſſyi będąc) zawſze unikaiący, JOO. Sapiehę Kanclerza, y Branickę Kaſztelanową Krakow: pozwali o komportacyą; a w ſamey ſprawie (acz przeciw prawu) o zwłokę Munimentow ſtanęli.

Urząd Ziem: Konſt: Coron: 1764. y 1776. wiedzieć powinny tę dylacyą ſprawie rodzaiu Obligowego Sorokom dozwolił.

Produkuie ſię ad hoc punctum Dekret 3ci.

W teyże dacie y czaſie JO. *Sapieha Kanclerz de exceptione fori* y odeſłanie ſprawy na taxę wedle Dekretu 1722. Tryb: *Potoccy o rehabicyą, y o parękę po Sorokach*, iako niedoſtatnie oſiadłych a PP. Ułanowſki y Dąbrowſki daiąc parękę do uwolnienia ſiebie od ſtatuicyi ſtanęli.

A Sąd Ziem; Wołkow: ſamym tylko podchlebiaiąc Sorokom po części z ſobą krwią złączonym, w kweſtyi de exceptione fori poſt Copias do przyſzłego terminu zawieſił, rehabicyi Potockim z teyże przyczyny nieuznał.

W prożbie o parękę po JPP. Sorokach dawſzy przyczynę: iż nieoſiadłości ich dowodow z obuſtron niezłożono oney paręki niedecydował.

Wiedzieć niechciał iż do zapytanego dowody ſkładać należy że Art: 45. Roz: 2. pozywaiącym wſzyſtkim nie oſiadłym rękoymią obręczyć ſię każe, że Konſt: 1588. Poſeſſora nie korreſponduiącego ważności ſprawy za nie oſiadłego ſtanowi, że do ſtu kilkadzieſiąt tyſięcy przez lat kilkanaście gwałtowney ſwoiey Poſeſſyi, zawiniaiący Sorokowie przez żadną ſprawiedliwość y prawo rozprawiać ſię bez zabeſpieczenia przeciwnikow ſwoich rękoymią nie mogą, iako ſtanu z ſiebie do odpowiedzi nieokazuiący.

Daią-

Daiącym nakoniec parękę JPP. Ułanowſkiemu y Dąbrowſkiemu dla zyſku ſtatuicyi niewinnie zaſkarżanym oney przeciw Art: 55. Roz: 4. nie przyiął.

Od tych wyrokow JWW. Potoccy appellowali przed Tryb: gdy onąż appellacyą uchyliło Ziemſtwo. *Produkuią ſię appellacya y proceſſa.*

Deklarowało oneż *Ziemſtwo JO. X. Sapiezie* za uznaniem wagi Dekretu, rozwiązać prożbę de exceptione fori (iakby poznanie Dekretu terminu kopii z ſpraw potrzebowało)

Lecz gdy w naſtępnym terminie 1779. Ru na Rokach S. Troieckich JPP. Sorokowie Aktorat z W. JP. Kołątaiem Sędzią ku zerwaniu wynieśli.

W. Grzymayło Prezes, ony bez widzianego kompletu privata auctoritate przeciw Konſt: 1764. zawołał. y przeto ſię ſprawa bez liczby Sędziow zerwała.

Naſtępnie: y w Ru 1779. na Rokach S. Michalſkich, gdy iuż JWW. Potoccy y do przybycia czwartego Sędziego Ptu Wołkow: W. Suchodolſkiego ſtarunkow ſwych dołożyli, JPP. Sorokowie y przeciw temuż, drugi Aktorat wynieśli, a W. Prezes zawſze Sorokom poſłuſzny, znowu, bez kompletu onym przywołał.

Jednego Sędziego ſkarżą: *iż nieiakieś ma iakby Dokumenta*, a drugiego *że czaſu inkwizycyi widział bitego przez Ekonoma poddanego Roſkiego.*

Już też to gruby żart przeciwko Sądowi y prawu, tak nie ogładzone ku zerwaniu pretenſye rościć, y komplety Sądowe zrywać, a ieſzcze w ſkargach Officyi Trubunałowi należnych,

Jakieżkolwiek pretenſye przecież rozeznania potrzebuią, a ztąd: ciągnąć owych WW. Sędziow do uſprawiedliwienia JWW. Potoccy, do dwóch zapozwanych przez ſamychże Sorokow, obmowę trzecią przeciw W. Prezeſowi tyle przez tradycyą wykraczaiącemu podali, za którą 1779. 8bra 20. Ziemſtwo widząc ſwą nie zupełność, y nieprzyzwoitość ſwemu Sądowi zadaną, do Tryb: ſprawę pro determinatione wyſłało, *ſkłada ſię decyzya manifeſt, y excepta Aktoratow.*

W tak przepowiedzianey ſprawie, ktoż nie widzi: w Sądach niezupełności, y nie uyrzy powodow do uznania wedle Art: 40. Roz: 4. rehabicyi?

Ewokacyina ſprawa, przeciw Dekretom Tryb: ſprawa, y do oſob y Dóbr ubeśpieczonych konwikcya, w tak grzechu pełnym gruncie ſwoim, niemaż wyciągać z Tryb: poprawy, y w przedczaſowey krzywdzie nadgrody ?

Nic Dekreta przeſtępne, nie uznawane kopie, nie legitymuią Sądu, gdyż one wſzyſtkie bez bytności Dekretu 1722. zaſzły.

Pierwſzykroć po ſuſpenſie ſtanowſzy Xże Sapieha, kweſtyą de exceptio-

 ne

ne uczynił y Dekret przyniosł, a Ziemstwo mimo stopnie, o niey skutek suspendowało ieszcze, y na drugim terminie same zapisało remissę do Tryb:

Więc sprawa y z natury, y z Dekretu przed Tryb: przychodzi; gdyby uważać samą tylko assekuracyą 1766. to y ta bez possessyi, a zatym *post rehabitionem* rozprawę obręcza.

Rehabicya temuby tylko niesłuszną zdawała się sercu, któryby w krzywdzie cudzey nie uznawał winy, y w gwałceniu prawa podanego nie znał wystęрku.

Przy teyże rehabicyi, stopień parenki circa determinandum forum naturalney, gdyż się beśpieczeństwo rozprawie, z prawa y porządku obmyślać winno; y prawo Art: 45. Roz: 4. stopień ten *przed prawem* stanowi.

Ile gdy JPP. Sorokowie odpowiedzi dostateczney nie ol iecuiący, różnemi sposoby wycięczyli Dobra y poddanych, y kryminały nawet spełnili, do dowodu, charakteru których: *Produkuią się listy, kontrakta, manifesta y pozwy, które legantur.*